

Uden natur, ingen Turisme for Alle

Sådan bruger I de tre værktøjer
i natursporet

Turisme for alle

Uden natur, ingen Turisme for Alle

Introduktion til projektets naturspor

Hvad er Turisme for Alle?

I projektet Turisme for Alle arbejder vi for at skabe fremtidens borger- og gæsteservice i kommuner og destinationer. Det er et nødvendigt arbejde. For der bliver stadig flere ældre, og stadig flere får særlige fysiske, sensoriske og ikke mindst kognitive behov.

Det gælder for jeres gæster. Men det gælder også for jeres borgere. 76 % af alle med særlige behov oplever barrierer for at dyrke det natur- og friluftsliv, de ønsker — og 8 ud af 10 vil gerne ud oftere, end de kommer i dag¹. Mange undgår at tage afsted, ikke fordi de mangler lysten, men fordi de ikke kan finde information om stedet. Eller fordi de er bange for, at virkeligheden bliver værre end beskrivelsen – en bro, du ikke kan komme op på i kørestol, en tung låge, du som rollatorbruger ikke kan åbne, en passage med store græssende dyr, du ikke er tryk ved.

Behovet er stort. 41 % af alle danskere har særlige behov, når de skal ud, eller når de rejser. Eller de er sammen med en, der har². I dag kan fysiske, sensoriske eller kognitive behov i alt for høj grad hindre borgere og gæster i at komme ud i det fri.

Det gode er, at små tiltag kan skabe store forandringer – til gavn for både borgere og gæster udefra. I kan starte med at få overblik over det, I allerede har og gør. 77 % af alle med særlige behov har opgivet at besøge et sted, fordi de ikke kunne finde information om stedets tilgængelighed. Formidler I ikke jeres tilgængelighed, finder gæsterne jer ikke. Men omvendt vil en åben og ærlig formidling om de faktiske forhold være en stor hjælp for mange.

Der går en lige linje fra forbedret tilgængelighed til borgerfastholdelse og øget økonomisk aktivitet i jeres kommuner og destination.

Samarbejde og rollefordeling

Processen involverer mindst tre parter. Brugerne, fx i form af det lokale handicapråd. Kommunen, som ejer og vedligeholder arealerne. Og destinationen, som kender gæsterne.

Brugerne kan bidrage med overraskende viden – fx om en naturoplevelse 20 meter nede ad en vandresti. De kan også fortælle, hvad der reelt afholder folk fra at tage afsted. **Kommunen** registrerer data om stier, faciliteter og adgangsforhold – og er ansvarlig for, at de er korrekte og opdaterede. **Destinationen** formidler, hvad der er at finde, og sætter rammen for den gæsteoplevelse, der starter længe før ankomst – nemlig i det øjeblik gæsten søger information og beslutter sig for, om det er trygt at tage afsted.

De bedste resultater opstår, når alle parter arbejder sammen. Vi har udviklet tre redskaber til det arbejde.

”

Personer med særlige behov har samme lyst til at komme ud i naturen som alle andre. De oplever også samme udbytte. Desværre er vejen derud fyldt med barrierer.

De tre værktøjer: Potentiale. Screening. Cases.

I får tre redskaber, som supplerer hinanden. Skab opbakning med **Potentialet i tal**. Find muligheder og barrierer med **Screeningsværktøjet**. Få inspiration til forbedringer i **Casebanken**.

Potentialet i tal

Dette værktøj viser, hvorfor det giver mening at prioritere tilgængelighed – i tal og i borger- og gæsteperspektiv. Brug det, når I skal overbevise kolleger, ledelse eller politikere om, at investeringen er værd at tage.

Screeningsværktøjet

Screeningsværktøjet er tænkt som en samtalestarter i samarbejdet. Det hjælper jer til at se jeres natursteder med nye øjne – som gæster og borgere ser dem. Det er ikke en eksamen, men et fælles redskab for destination og kommune.

Jeres samarbejde er et match made in heaven. Kommunen har viden om forholdene på stedet. Destinationen har viden om borgernes og gæsternes behov. Sammen danner I fundamentet for gode løsninger.

Start småt

I behøver ikke tænke i store anlægsprojekter for at komme i gang. Start med at registrere det, I allerede har. Screen for tilgængelighed. Inddrag brugergrupper. Formidl det, I har. Læg så en plan for at forbedre stedet – hvor I fokuserer på de små skridt, der gavner flest for mindst mulig indsats.

Et trin videre: kobl screeningen til GeoFA

Mange af jeres stier og faciliteter er allerede registreret i GeoFA – Geodatastyrelsens nationale register for friluftsdato, som kommunen ejer og opdaterer. Hvis det er muligt, kan I lade screeningen tage udgangspunkt i de data, der allerede findes der. Det er ikke en forudsætning for at gå i gang, men en mulighed, der gør arbejdet lettere, hvis kommunens data er opdaterede.

Casebanken

Her finder I konkrete eksempler på både fysiske, sensoriske og kognitive greb og løsninger, der virker. Brug dem som inspiration og udgangspunkt for en dialog om, hvad der er muligt hos jer.

Fælles sprog og fælles handling

Tilsammen giver de tre redskaber jer et fælles sprog: kommunens viden, destinationens screening og fælles inspiration til handling.

¹ Natur & Friluftsliv for mennesker med handicap. Videnscenter om handicap. 2025

² Turisme for alle. Wilke. Juni 2025

Turisme for Alle

Vil du vide mere?

For bedre webtilgængelighed: Se værktøjet: **Digital tilgængelighed**

For viden om jeres gæsters behov: Se værktøjet: **Kend din gæst** med personaer for en række gæster med forskellige behov

Tip: Når I har screenet oplevelsen og har gennemført de ønskede forbedringer, så skal I formidle resultatet på relevante hjemmesider. Husk fotodokumentation. Se et godt eksempel på, hvordan tilgængelighed formidles i [Rørvig Sandflugtsplantage](#) med en video, som UlykkesPatientForeningen står bag.

Kunstig intelligens (såsom ChatGPT) kan hjælpe jer med at:

- få overblik over jeres hjemmeside og den information, I giver dine gæster.
- formulere tydelig og tryk information om tilgængelighed.
- omsætte jeres screening til konkret indhold, der gør det lettere for gæster at vælge jer.

I kan også oprette en AI-assistent med fokus på turisme, universelt design og forskellige tilgængelighedsbehov. Giv den screeningsværktøjet som grundlag og lad den stille spørgsmålene undervejs. Indtal eller skriv jeres observationer direkte under screeningen. Derefter kan AI'en samle svarene i en kort rapport med fund, barrierer, potentialer og input til formidling på web.

Brug AI som støtte – ikke som facit

Tjek altid mål, fakta og vurderinger, og lad gerne kommune, destination og brugerrepræsentanter kvalitetssikre resultatet sammen.

Tak til dem, vi bygger på

Dette projekt står på en solid base af viden, data og sparring fra en lang række organisationer og fagpersoner — blandt andre Videnscenter om Handicap, UlykkesPatientForeningen, SUMH, God Adgang, Danske Handicaporganisationer og Bevica Fonden. Tallene i materialet kommer primært fra Wilkes potentialeanalyse fra juni 2025. Tak også til destinationerne Limfjorden, Fyn og ikke mindst Kystlandet for solid sparring gennem hele projektforløbet.

